

1. Avcıların yol açtığı geyik azalışının suçu her ne hikmetse kurtlarda aramış. Bundan olacak, belli sürelerle çok sayıda kurt yok edilmiştir. Geçenlerde bir televizyon programında da bir kurdun öldürülmesini gösterdiler. Bu tablo gözümün önünden gitmiyor, içime adeta kan oturdu. Bizim insanımız bu kadar mı vahşi ve acımasız? Zavallı savunmasız hayvanı bir yandan köpekler dişleyip paralıyor, bir yandan köylüler dönüyordu. Bir zaman sonra kurt, aldığı darbelerle cansız serilip kaldı.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisini eleştirmektedir?

- A) Hayvanların haklarını savunacak bir durumun bulunmamasını
- B) Avcıların geyik neslinin soyunu tüketmesini
- C) Televizyonlarda şiddet görüntülerinin gösterilmesini
- D) İnsanımızın hayvanlara karşı ilgisiz olmasını
- E) kurtların suçsuz yere ve vahşice öldürülmesini

2. Yazı yordamı dediğimiz şeyin, bir yanıyla da masallar, hikayeler dinleyerek oluştuğunu söylemek isterim. Bu da, sözün bir başka ucu. Oralarda da dolaşacağız. Kış gecelerinde evimizde, bazen de aşıklar kahvesinde dinlenen masallardan, halk hikayelerinden de söz edeceğim. Öykü belleğimin oluşmasında bunların yadsınamaz etkileri olduğunu söylemeliyim.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisini vurgulamaktadır?

- A) Öykücü adaylarının işe masallardan başlaması gerektiğini
- B) Öykünün temelinde halk hikayelerinin bulunduğunu
- C) Masallar ve halk hikayelerinin, yazı yordamının oluşmasındaki etkisini
- D) Aşıkların eskiden toplum yaşamında ne kadar önemli bir yere sahip olduklarını
- E) Öykücülüğün romana geçişte önemli bir aşama olduğunu

3. Bir okuyucumuz yakın zamanlarda, yaşadığı bölgelerde çok sayıda sığırcık, turaç ve keklik gibi kuşların zehirli buğdayları yiyerek öldüklerini anlatıyor. Hatta çoban köpeklerinin de böyle zehirlenerek ölmüş kuşları yemek suretiyle telef olduğunu söylüyor. Bu ülkede eskiden hayvanlara nasıl sahip çıktığını biliyoruz. Onlardan da mı bir hikmet çıkaramıyoruz? Bu okurum ve onun gibiler hep yalnız mı kalacak? Benim öteden beri yaptığım bu tür seslenişlerim cevapsız mı kalacak? Tedbir alma zamanı hala gelmedi mi?

Bu parçada yazar aşağıdakilerden hangisine karşı tedbir alınmasını istemektedir?

- A) Bilinçsiz avlanmaya
- B) Hayvanların zehirlenerek telef olmasına
- C) Böceklerle mücadelede zehir kullanılmasına
- D) Atalarımızdan kalan değerlerin yok olmasına
- E) Kuş türlerinin gittikçe azalmasına

4. Öyküde, diyelim müzik aletleriyle ilgili ya bir cümle geliyordur ya da motif olarak söz ediliyor bunlardan. O gerçeklikleri bilmem, yani öykünün arka planında olanları etraflıca kavramam; bana, öykünün ruhunun daha sağlam olabileceği duygusunu verir. Bunun içindir ki çiçeklerden böceklerle, yer adlarından ölüm ilanlarına kadar her şey gözlemevime girer. Bunların yaratıcılıkla ilgili olmadığını bilirim. İşin zenaat yanının gereşleridir birçoğu. Ama bunlarsız sağlam bir öykünün kurulabileceğine inanmam.

Bu parçada yazar sağlam bir öykü kurmayı aşağıdakilerin hangisine bağlamaktadır?

- A) Öyküde kullanılacak malzemelerle ilgili ayrıntılı bir bilginin ve gözlemin olmasına
- B) Kullanılacak malzemelerin seçiminde titiz davranılmasına
- C) Anlatılanların gerçek yaşamda karşılaşılabilecek doğrallıkta olmasına
- D) Yaşamın bir bütün olarak algılanmasına ve aktarılmasına
- E) Öyküyü yazmadan önce öykünün kurgusunun ayrıntılı biçimde yapılmasına

5. Hacettepe sözü bugünlerde nedense yanlış söyleniyor. İlk hecesi aslında uzun olan hâcet, özellikle öğrenci kesiminde kısa söylenmeye başlanmıştır. Bir zamanlar insanların dileklerinin, hâcetlerinin yerine gelmesi için dua ettikleri bu tepenin adındaki hâcet sözü giderek kısa söylenmeye başlanmıştır. Bugün pek duyulmayan hâcet dilemek (istekte bulunmak) deyiminde de hâcet kelimesinin bu anlamı yaşıyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Türkçe olmayan sözcüklerin yanlışlaraneden olduğundan
B) Kimi sözcüklerin yanlış yazıldığından
C) Yanlış telaffuz edilen bir sözcükten
D) Türkçe'nin yazıldığı gibi okunduğundan
E) Kimi sözcüklerin anlam değişmesine uğradığından

6. Bizim yerli malımız olan eleştiri yöntemini biliyorsunuz. Hani buna eleştiri değil de övgü demek daha doğru. Birisi bir kitap yayımlıyor. Kötü bir kitap demiyorum, belki de çok iyi bir kitap; iş iyilikte kötülükte değil. Eş dost hep birlikte kaleme sarılıyor, aman şu çocuğu tanıtalım, falan derken yapıt yok oluyor ortadan. Bu duruma düşen bir sanatçı, gerçek bir sanatçıysa, sevinir mi sanıyorsunuz?

Bu parçaya göre gerçek bir sanatçının sevinme yeceği durum aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Yazarların kitaplarını tanıtmaları için eleştirmenlerle dostluk kurması
B) Yapıtın önyargılı eleştirmenler tarafından ele alınması
C) Her yapıta aynı tür eleştiri yönteminin uygulanması
D) Yazarın övelim, tanıtalım derken yapıtın gözden kaybolması
E) Yayınevlerinin, eleştirmenlerin görüşlerine göre kitap yayımlanması

7. Uygarlıktan uygarlığa, kültürden kültüre sıyrılan Türkler, o uygarlıkların ve kültürlerin iletişim yolu olan dilleri öğrenmeyi yeterli saymayıp kendi dillerini geriye iterek öğrendikleri dili öne çıkarmayı marifet saymışlardır. Dil öğrenmelerine bir şey demiyorum; ancak öğrenmekle benimsemek arasındaki ince çizgiyi koruyamamışlardır. İletişim yolu olarak yabancı bir dili benimserseniz, kendi diliniz sokak alışverişinden başka bir şeye yaramaz.

Bu parçada yazar aşağıdakilerden hangisine karşı şikâyettedir?

- A) Yabancı bir dili öğrenirken, benimseme hatasına düşülmesinin
B) Çeşitli uygarlık ve kültürlerle iletişim içinde bulunmamasına
C) Bir dil öğrenmeyi yeterli görmemesine
D) Sadece bir dili benimsemenin hatalı olduğu görüşüne
E) Dilimizi sadece sokak alışverişlerinde kullanmamasına

8. Günümüz edebiyatını daha önceki çağlarda olduğu gibi, felsefe ve bilimden ayırmak güçtür. Edebiyat akımlarının temeline inildikçe karşımıza bilim ve felsefe çıkmaktadır. Ortaçağ edebiyatının yüzyıllar boyu durgun kalışının sebebinin bilim ve felsefenin durgunluğunda aramak gerekir. Bunların canlandığı çağlarda edebiyat da içine kapanıklıktan kurtulur, nefes alır, edebî eserlerin niteliğinde ve niceliğinde yükseliş görülür.

Bu parçada dağlara göre edebiyatın gelişmesi ya da gerilemesi neye bağlıdır?

- A) Bilim ve felsefenin gelişmesine paralel bir gelişme göstermesine
B) İlgili çağda bilim ve felsefenin gelişmesi veya gerilemesine
C) Edebiyatçıların bir an önce içe kapanıklıktan kurtulmasına
D) Edebi eserlerin niteliklerinin belirli bir düzeyde artmasına
E) Belli bir çağın gereklerine uygun eserlerin verilmesine

9. Roman hayâlin yavrusudur. İyi bir romanın birinci niteliği, bir kişiliğin, bir karakterin, bir hayat görüşünün ifadesi olmaktır. İyi bir romanda tipler, olaylar hayatta oldukları gibi değil, sanatkarın kafasındaki kompozisyon özelliklerine göre biçim ve anlam kazanır. Romancı, insanî unsurları hayattan alıp kendi benliğinin potasında, bir yönüyle kimyevî incelemeden geçirerek kalıplara döker. Hayatın tıpatıp kopyası olmakla kalan romanlar, roman türünün en sıradan örnekleridir.

Bu parçaya göre iyi bir roman için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İyi bir roman, hayatı olduğu gibi anlatmalı, gerçeklerden şaşmamalıdır.
B) İyi bir roman, bir kişinin hayatının şaşırtıcı gerçeklerini anlatan romandır.
C) İyi romanda yayınlandıkları dönemin özellikleri ve sosyal yaşantı yer almalıdır.
D) İyi bir roman, yazarın, gerçekleri kendi hayâl süzgecinden geçirerek yeniden oluşturduğu romandır.
E) İyi bir roman geçmişten gelen birikimleri günün koşullarına göre biçimlendirir.

10. Şiir, ne tek başına anlamdan, ne de tek başına sestem doğmaktadır. Zaten ikisini birbirlerinden ayırt etmek de olası değildir. Çünkü şiirde, dize-ler içinde yerlerini alan sözcüklerin yarattığı sestem ayrı bir anlam yaktır. Bir şiirin sesi ve anlamı, bedenle ruh gibidir, o kadar kaynaşmışlardır. Böyle olunca, saf ve gerçek şiirler de bu özelliği bilenler tarafından hemen tespit edilir.

Bu parçaya göre şiiri oluşturan iki önemli unsur aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) anlam — dize
B) dize — sözcük
C) ses — ruh
D) ses — anlam
E) beden — ruh

11. Kuşkusuz ki hayır! Çünkü sanatın ve sinemanın henüz el atmadığı öyle konular, insanoğlunun içinde öyle derinlikler var ki... Çağımızın tüm kıtaları, ülkeleri ve halkları için önem taşıyan, bir satsal üretime dönüştürülmesi gereken öyle sorunlar ve sorunlar var ki!... Öyleyse, elbette ve bir kez daha yaşasın sanat, yaşasın sinema!...

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Günümüzde sinemanın el atmadığı konular var mı?
B) Çağımızda sinemanın ve sanatın ulaşmadığı ülke ya da topluluk var mı?
C) Günümüzde sinema ve sanat, işlevlerini yitirmiş olabilir mi?
D) Bütün sorunlar sanat veya sinemayla çözülebilir mi?
E) Sinema ve sanat alanında başarılı olduğumuz söylenebilir mi?

12. Bazı ifadeler vardır; tanımlamak için yönedikleri alanı bütün ayrıntıları ile işine almaz. Hatta dıştan bir bakışla yer yer ona aykırı düştüğü bile söylenebilir. Bununla beraber bu ifadelerin içinde taşıdığı kıvılcım, okuyanın zihninde öyle bir noktayı ateşler ki birdenbire o zamana kadar hareketsiz duran bir oluşumu harekete geçirir. Yani bir kavrayış olayını gerçekleştirir. Çünkü söz, o zamana kadar önümüzde bir engel gibi duran dış şartları aşmış, öze dokunmuştur.

Bu parçada ash anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı sözler, anlatılmak istenen konudan uzakmış gibi görünür; ancak içlerindeki bazı ip uçları okuyucuyu doğrudan konunun özüne götürür.
B) Bir kısım ifadeler ele alınan konunun bütün yönlerini en ince ayrıntısına tek aydınlatma özelliğine sahip olabilir.
C) Bir sözün etkili olması, kullanılan sözcüklerin anlam derinliğine ve okuyucunun yorumuna bağlıdır.
D) Bazı yapıtlarda hiç ummadığımız sözcükler bize tanıdık gelir ve duygularımızı onların anlattığına inanırız.
E) Konuşurken ifadelerimizi, söylemek istediğimiz konunun dışına taşmayacak biçimde ayarlamalıyız.

1-E 2-C 3-B 4-A 5-C 6-D 7-A 8-A 9-D 10-D 11-C 12-A